

"בר בעיר"

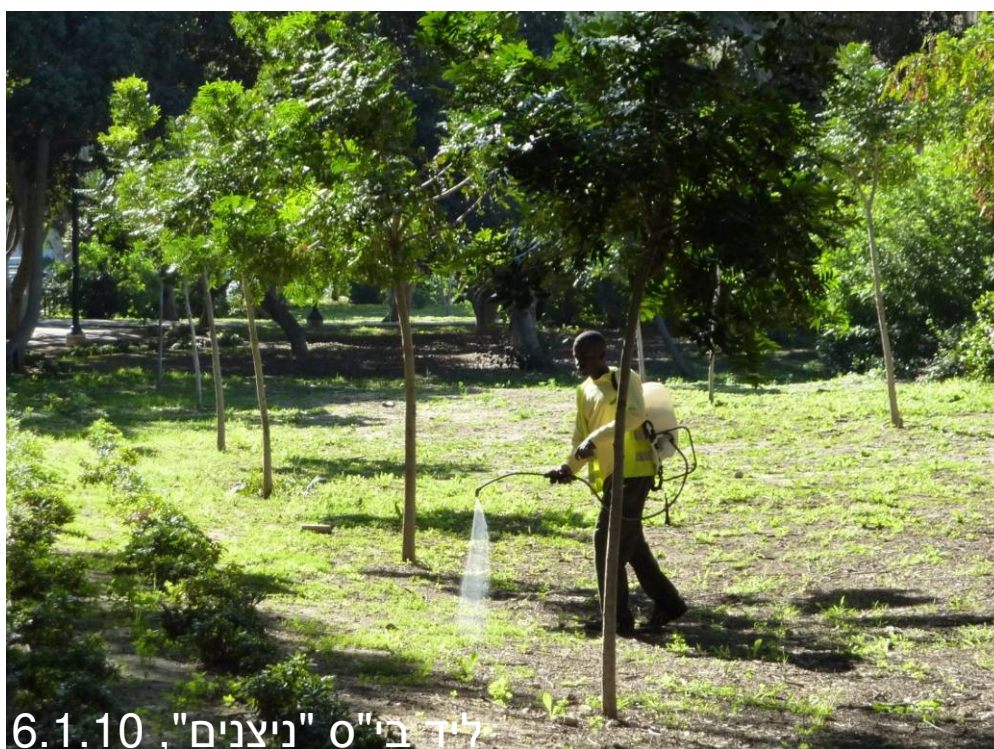
פרוייקט לשימור פרחי הבר,
הצמחייה הטבעית העונתית
והפסקת הריסוסים בקוטלי עשבים כימיים

ריסוסים בקוטלי עשבים כימיים בשטחים הציבוריים בתל-אביב-יפו

- הצמחייה הטבעית העונתית, כולל פרחי הבר, נתפסת כמפריעה ומיותרת במרחב העירוני ולכן מטופלת כ"עשבייה" שיש לסלקה.
- ריסוס בקוטלי עשבים כימיים משמש כאמצעי נפוץ למניעת ההופעה והצמיחה של הצמחייה הטבעית העונתית ולביעורה.

ליד ב"ס "ניצנים", 6.1.10

נזקי השימוש בקוטלי עשבים כימיים

נזקים בריאותיים
וסביבתיים

חשודים או ידועים
כמסרטנים

חשודים או ידועים
כמשבשי פעילות
הורמונלית

זיהום בארות המים
של תל-אביב

פגיעה בפרחי-בר,
בצמחייה טבעית,
בקרקע ובבעלי-חיים

יתרונות שימור הצמחייה הטבעית העונתית בשטחים הלא-מרוססים

- יצירת שטחי טבע עירוני בעלי ערך נופי ואסתטי.
- מוקד לפעילות חינוך, נופש ופנאי של התושבים.
- ויסות טמפרטורה והפחתת גזי חממה.
- מניעת סחף ושיפור חלחול מי-הגשמים.
- מקור מזון למגוון בעלי-חיים והאבקת צמחים.
- חיסכון כספי לרשות (קוטלי עשבים, מים).

חורשת רידינג

הערך הנופי, האסתטי והאקולוגי של הצמחייה הטבעית העונתית

שביל המוביל לחורשת טאגור

בצד שמאל של השביל – שטח ציבורי מרוסס
בצד ימין – שטח לא מרוסס

18.3.10

השטח לאחר ריסוס

28.12.09

ליד ביי"ס "אילנות"

השטח לפני ריסוס

מגוון המינים בשטחים הלא מרוססים

- הפסקת הריסוסים בקוטלי עשבים כימיים משיבה לעיר מגוון פרחי-בר וצמחייה טבעית עונתית, כולל עשבי-בר למאכל ולליקוט.
- הימצאות הצמחייה הטבעית העונתית מושכת מגוון ציפורים, פרפרים וחרקים ומעשירה את מקורות המזון שלהם ושל בעלי-חיים נוספים.

חורשת כפר-יונה

חורשת כפר-יונה

צופית על צמחייה עונתית
(מרור הגינות)

ירגזי סמוך לשדה פרגים
ברמת-אביב

פרוייקט "בר בעיר" בתל-אביב-יפו פותח ומקודם על-ידי הפורום

- הפסקת ריסוסים במספר שצ"פים ברמת-אביב א' החל בחורף 2008/9, בעקבות פניית הפורום.
- הצגת הפרוייקט בפני אגף שפ"ע בשנת 2009.
- 2009-2012 – בעקבות פניות הפורום לעירייה, נוספים מיד שנה שטחים חדשים לא מרוססים. הפורום מקיים קמפיינים שכונתיים, הסברה והחתמות תושבים בעד הפסקת הריסוסים.
- סך השטחים הלא מרוססים כיום עומד על 28, בשטח של כ-300 דונם: ביפו (1), כפר שלם (1), קריית-שלום (4), יד-אליהו (2), רמת-אביב (14), הדר-יוסף (1), רמת החי"ל (1), מעוז אביב (2), תל-ברוך (1) וצהלה (1).

הדר-יוסף

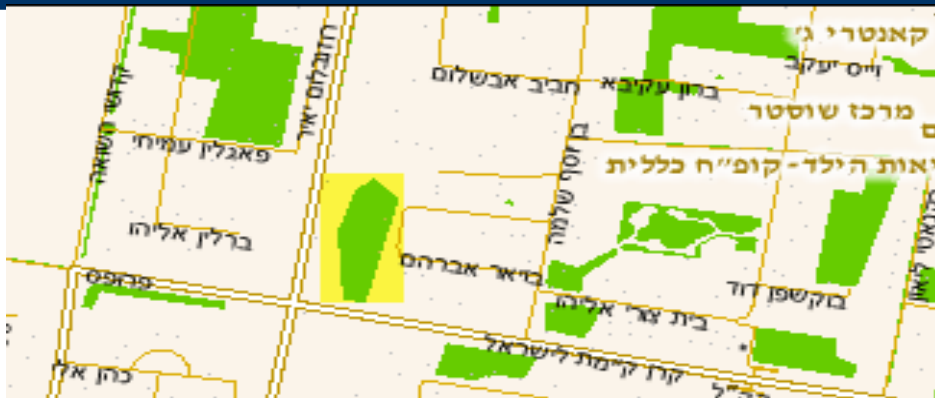

קריית-שלום

מפת השטחים שאינם מרוססים בקוטלי עשבים כימיים רמת-אביב

רמת-אביב ג'

רמת-אביב א' ו-ב'

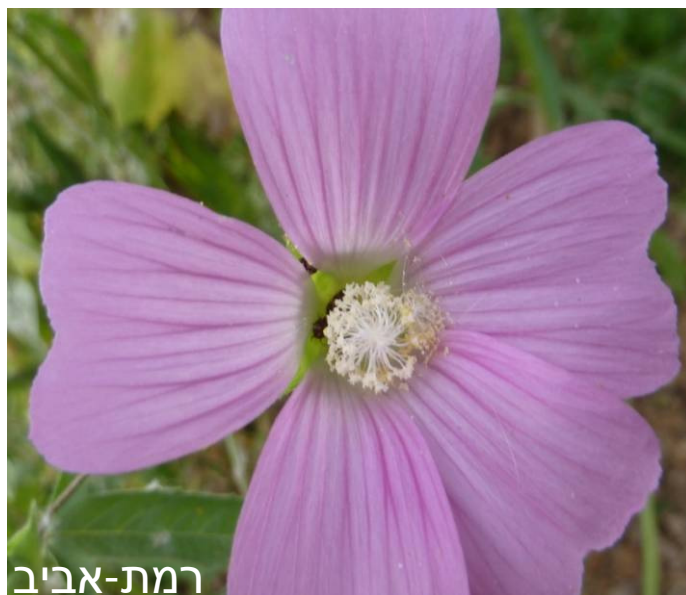
המגוון הביולוגי בשטחים הלא מרוססים

- הפורום עורך סקרי צמחייה בשטחים הלא מרוססים, בסיוע מנהל הגנים הבוטניים של אוניברסיטת תל-אביב, ד"ר יובל ספיר.
- בשלושה שטחים לא מרוססים ברמת-אביב זהו למעלה מ-100 מיני צמחי-בר.
- בהדר-יוסף ובקריית-שלום כ-80 מיני צמחים.
- בין הצמחים נמצאו מינים נדירים, מינים אנדמיים וצמחי-בר למאכל.

קריית-שלום

אספרג החורש

רמת-אביב

מעוג מנוקד

שלטי מידע בשטחים הלא מרוססים

- בעקבות פעילות הפורום מול העיריה, הוצבו שלטי מידע בשטחים הלא מרוססים ברחבי העיר.
- השלטים מיידעים את התושבים בדבר תחזוקת השטח ללא קוטלי עשבים כימיים ומסייעים לשמירה על הסדר והניקיון.

סיורי טבע עירוני ופעילויות פנאי ונופש בשטחים הלא מרוססים

- הפורום מארגן סיורי טבע עירוני בשטחים הלא מרוססים בעיר.
- מטרת הסיורים לחשוף בפני התושבים את אוצרות הטבע בסביבתנו הקרובה.
- השטחים הלא מרוססים הפכו לאטרקציה ולמוקד לסיורי טבע עירוני, להנאת התושבים.
- הסיורים זוכים להצלחה גדולה והשתתפו בהם מאות אנשים מהעיר ומחוצה לה.

שד' אבנר

סיור ליקוט עשבי-בר למאכל בשטחים הלא מרוססים

רמת-אביב

מצמחי הבר שליקטנו

מכינים סלט טרי ורענן

הדר-יוסף

קריית-שלום

סיורים להכרת הצמחייה הטבעית העונתית בשטחים הלא מרוססים

רמת-אביב

קריית-שלום

בילוי והנאה

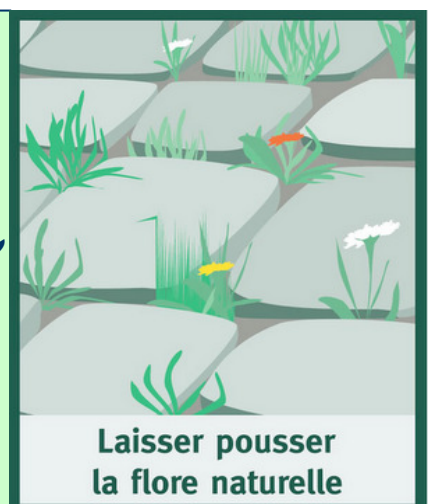
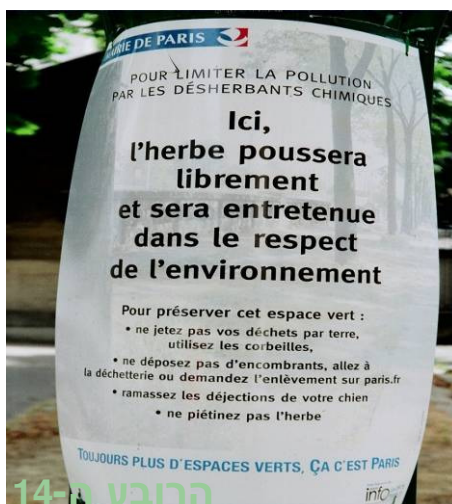
לחר איזמלני וידידה

לגדולים ולקטנים

המשך קידום פרוייקט "בר בעיר" בתל-אביב-יפו

- העלאת המודעות לתועלות הסביבתיות, הכלכליות והחברתיות של שימור הצמחייה הטבעית העונתית.
- הרחבה הדרגתית של היקף השטחים שאינם מרוססים בקוטלי עשבים כימיים, כולל מדרכות, שבילים, גני משחקים ובסמוך לגינות קהילתיות.
- השתתפות הפורום ואנשי המקצוע שלו בניסוח תוכניות ונהלים לתחזוקת השטחים הלא מרוססים.
- המשך פעילויות הסברה וארגון סיורי טבע עירוני.
- הנעת מהלך עירוני של גיבון אקולוגי – **מודל פריז**.

לפרטים נוספים על הפרוייקטים והפעילויות של הפורום

**פורום תושבים למען טבע עירוני
ואיכות הסביבה
בתל-אביב-יפו**

טל. 03-6423638, 050-6363878
פקס. 03-6423640

forum.teva@gmail.com

צילמו: עידו גרומר, יהונתן הימן, אבי וסרשטרום, גלית סמואל

מהדורת מרץ 2013 - כל הזכויות שמורות לגלית סמואל
ולפורום תושבים למען טבע עירוני בת"א-יפו ©